

บทที่ 5

การวิเคราะห์

บทนี้จะเป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบระบบการกำหนดราคาอ้อยวิธีต่าง ๆ โดยจะทำการวิเคราะห์ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรกจะเป็นการวิเคราะห์ผลดี ผลเสีย ของระบบการกำหนดราคาอ้อยตามน้ำหนักและระบบการกำหนดราคาอ้อยตามคุณภาพ ทั้งในแง่ของวิธีการปฏิบัติและการดำเนินการ ส่วนขั้นตอนที่สองจะวิเคราะห์ผลดี ผลเสียในแง่ของรายได้ นอกจากนั้นจะได้ศึกษาถึงนโยบายหรือมาตรการหรือวิธีการดำเนินการที่จะเป็นส่วนสนับสนุนให้ระบบการกำหนดราคาอ้อยปัจจุบันพัฒนาไปสู่ระบบการกำหนดราคาอ้อยตามคุณภาพด้วย

5.1 เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของระบบการซื้อขายอ้อยตามน้ำหนักกับระบบการกำหนดราคาอ้อยตามคุณภาพ

คงได้กล่าวแล้วว่า การกำหนดราคาอ้อยโดยการแบ่งปันผลประโยชน์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ถือว่าเป็นการซื้อขายอ้อยตามน้ำหนัก เพียงแต่เพิ่มวิธีการแบ่งปันผลประโยชน์จากรายได้สุทธิระหว่างชาวไร่อ้อยกับโรงงานน้ำตาลในอัตรา 70 : 30 เท่านั้น ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบข้อดีและเสียของระบบการกำหนดราคาอ้อยเพียงสองระบบเท่านั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.2 เปรียบเทียบผลดี ผลเสียของระบบการกำหนดราคาอ้อยตามน้ำหนักกับระบบการกำหนดราคาอ้อยตามคุณภาพ ในเชิงปริมาณ

5.2.1 ทางด้านรายได้ของชาวไร่อ้อย

เพื่อให้เห็นภาพชัดเจนจึงได้ทำการเปรียบเทียบรายได้ของชาวไร่อ้อยจากข้อมูลปี 2525/2526 และปี 2526/2527 ดังนี้

ในฤดูกาลผลิตปี 2525/2526 ผลการคำนวณราคาอ้อยที่แท้จริงตามหลักการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมส่วนแตกต่างราคาน้ำตาลทรายดิบที่เลื่อนการส่งมอบเงินชดเชยที่ได้จากค่าธรรมเนียบการส่งออกและส่วนที่มาจากเงินกู้ เป็นราคาอ้อยที่ยอมรับทั้งฝ่ายชาวไร่และโรงงานต้นละ 381 บาท หากโรงงานน้ำตาลทุกโรงรับซื้ออ้อยตามน้ำหนักเพียงอย่างเดียว มูลค่าอ้อยทั้งสิ้น เท่ากับราคาอ้อยคุณภาพอ้อยเข้าทึบ หรือเท่ากับ 6,279,315,724 บาท และในทาง

ตาราง เปรียบเทียบข้อดีข้อ เสียของการซื้อขายอ้อยตามคุณภาพความหวาน
และน้ำหนักกับการซื้อขายอ้อยตามน้ำหนักอย่าง เดียว

เรื่อง	ตามคุณภาพความหวานและน้ำหนัก		ตามน้ำหนักอ้อยอย่าง เดียว	
	ข้อดี	ข้อ เสีย	ข้อดี	ข้อ เสีย
1. การซื้อขาย	เป็นธรรมทั้งฝ่ายโรงงานและ	เป็นวิธีการที่ช้าและ ทราบจำนวน เงิน ค่าอ้อยที่ได้รับช้ากว่า	เป็นวิธีที่สะดวกรวดเร็ว และทราบจำนวน เงินค่า อ้อยที่ได้รับ เร็วกว่า	ไม่เป็นธรรมต่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด เช่น ชาวไร่ ขายอ้อยที่มีความสูงแทนที่จะได้ เงิน เพิ่มตาม ความหวาน กลับได้เงิน เท่าราคาอ้อยที่กำหนด โรงงานก็ เช่น เดียวกันซื้ออ้อยในราคาเดียวกับ อ้อยที่มีความหวานสูง
2. ผลผลิต	เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการ ผลิตลดลงทั้งฝ่ายโรงงานและ ฝ่ายชาวไร่	-	เพิ่มสูงขึ้น เมื่อโรงงาน ซื้ออ้อยที่มีความหวานสูง	ลดลง เมื่อ โรงงานซื้ออ้อยที่มีความหวานต่ำ
3. การพัฒนาทาง ด้านไร่อ้อย	เป็นการกระตุ้นให้ชาวไร่คัด เลือกพันธุ์อ้อยดีและบำรุง รักษาอ้อยให้ได้ความหวานสูง เพิ่มขึ้นแต่ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ต้นทุนการปลูกอ้อยลดลง	-	-	ไม่กระตุ้นให้ชาวไร่คัด เลือกพันธุ์อ้อยที่ไม่ บำรุงรักษาอ้อยให้มีความหวาน ชาวไร่ปลูก อ้อยให้ได้น้ำหนักอย่าง เดียว ทั้งยังขยายพื้นที่ ปลูกอ้อย เพิ่มขึ้นทำให้ต้นทุนการปลูกอ้อยสูงขึ้น
4. การพัฒนาด้าน อุตสาหกรรม	เป็นการกระตุ้นให้โรงงาน ปรับปรุงประสิทธิภาพให้สูงขึ้น	-	โรงงานขยายกำลัง ผลิต เพิ่มขึ้น	การสูญเสียน้ำตาลมีมากกว่า เมื่อ เทียบกับผล ตอบแทนที่ได้รับ
5. เศรษฐกิจ	เป็นผลดีต่อ เศรษฐกิจของชาติ	-	-	ไม่ เป็นผลดีต่อ เศรษฐกิจของชาติ

ที่มา: วารสารน้ำตาล ปีที่ 17 ฉบับที่ 2 มีนาคม-เมษายน 2524

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบรายได้ของชาวไร่อ้อยระหว่างการขายอ้อยตามน้ำหนักและการขายอ้อยตามคุณภาพ ปี 2525/26

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น(+) หรือลดลง (-) (บาท)
1. เชียงใหม่	33,853.3	381	12,898,107.3	10.64	398.8	13,331,429.54	433,322.2
2. ลำปาง	204,799.548	381	78,028,628.5	9.34	367.8	75,325,273.75	-2,703,354.7
3. วนชัย	95,294.36	381	36,307,166.4	8.58	352.6	33,600,791.33	-2,706,375.1
4. อุดรดิตถ์	188,998.25	381	72,008,333.25	10.53	391.6	74,011,714.7	2,003,381.45
5. ไทย เอกลักษณ์	644,904.748	381	245,708,709.7	9.87	378.4	244,031,956.6	-1,676,753.1
6. กำแพงเพชร	270,948.17	381	103,231,252.7	10.46	390.2	105,723,975.9	2,492,723.2
7. มิตรสยาม	954,634.69	381	363,715,816.8	-	-	-	-
8. รวมผล	397,021.64	381	151,265,244.8	-	-	-	9,970,288.4
9. ไทยรุ่งเรือง	1,060,668.975	381	404,114,879.4	10.47	390.4	414,085,167.8	-2,404,620.8
10. กาญจนบุรี	572,528.305	381	218,133,286.1	9.79	376.8	215,728,665.3	-
11. เกษตรไทย	201,326.05	381	76,705,225.05	-	-	-	-

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
12. เกษตรแล	321,477.22	381	122,482,820.8	-	-	-	-
13. ไทยเพิ่มพูน	588,759.47	381	224,317,358.0	9.84	377.8	222,433,327.7	-1,884,030.3
14. ไทยอุตสาหกรรม	762,251.42	381	290,417,791.0	10.45	390	297,278.053.8	6,860,262.8
15. ธนราช	763,854.61	381	291,028,606.4	10.43	389.6	297,597,756	6,568,149.6
16. นิวกองไทย	667,981.31	381	254,500,879.1	10.22	385.4	257,439,996.8	2,939,117.7
17. ท่ามะกา	719,172.78	381	274,004,829.1	9.93	379.6	272,997,987.2	-1,006,841.9
18. มิตรผล	826,396.02	381	314,856.853.6	-	-	-	-
19. บ้านโป่ง	921,327.19	381	351,025,659.3	-	-	-	-
20. มิตร เกษตร	895,000.49	381	340,995,186.6	-	-	-	-
21. น้ำตาลไทย	924,685.83	381	352,305,301.2	10.04	381.8	353,045,049.8	739,748.6
22. ราชบุรี	899,506.90	381	342,712,128.9	10.29	386.8	347,929,268.9	5,217,140.0
23. สุพรรณบุรี	543,871.075	381	207,214,877.6	10.71	396.2	214,937,844.8	7,722,967.2

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
24. สิงห์บุรี	1,124,945.4	381	428,604,197.4	10.68	394.6	443,903,454.8	15,299,257.4
25. ประจวบฯ	777,229.13	381	296,124,298.5	11.03	401.6	321,135,218.6	16,010,920.1
26. นครปฐม	496,122.56	381	189,022,695.3	9.85	378	187,534,327.6	-1,488,367.7
27. เพชรบุรี	37,751.38	381	14,383,275.78	10.49	390.8	14,753,239.3	369,963.5
28. ปราจีนบุรี	311,927.21	381	118,844,267.0	10.23	385.6	120,079,132.1	1,434,865.1
29. ประจวบ	682,184.74	381	259,912,385.9	9.62	373.4	254,727,781.9	-5,184,604.0
30. ชลบุรี	501,145.966	381	190,936,614.5	10.01	381.2	191,036,842.2	100,227.7
31. สทการฯ	320,383.51	381	122,066,117.3	9.53	371.6	119,054,512.3	-3,011,605.0
32. ศรีราชา	259,643.93	381	98,924,337.3	10.02	381.4	99,028,194.9	103,857.6
33. ไทยร่วม เจริญ	210,365.86	381	80,149,392.7	10.26	386.2	81,243,295.13	1,093,902.4
34. นิวกว้าง สันหลิ	212,244.96	381	80,865,329.8	9.5	371	78,742,880.16	-2,122,449.6
35. อ่างเวียน	400,748.36	381	152,685,125.1	10.42	389.4	156,051,411.3	3,366,286.2
36. ทนงใหญ่	1,066,049.68	381	406,164,928	-	-	-	-

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
37. ตะวันออก	611,843.48	381	233,112,365.8	10.42	389.4	283,251,851.1	5,139,485.3
38. ระยอง	228,589.98	381	87,092,782.4	10.09	383.8	87,504,244.34	411,461.9
39. สหไทยรุ่งเรือง	268,028.01	381	102,118,671.8	-	-	-	-
40. สหเรือง	160,654.2	381	61,209,250.2	-	-	-	-
41. เริ่มอุดม	484,102.29	381	184,442,972.4	-	-	-	-
42. กุมาวาปี	939,182.65	381	357,828,589.6	-	-	-	-
43. ขอนแก่น	1,363,938.09	381	519,660,412.2	11.33	407.6	555,941,165.4	36,280,753.2
รวมทั้งสิ้น	23,916,343.727		6,279,315,274*	-	-	6,379,685,803	100,370,079

หมายเหตุ* ไม่รวมโรงงานน้ำตาลที่ไม่มีค่า CCS

ตารางที่ 5.1 (ต่อ) เปรียบเทียบรายได้ของชาวไร่อ้อยระหว่างการขายอ้อยตามน้ำหนักและการขายอ้อยตามคุณภาพ ปี 2526/27

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
1. เชียงใหม่	23,251.54	421	9,788,898.34	10.09	422.8	9,830,751.11	41,852.77
2. ลำปาง	167,311.89	421	70,438,305.69	10.36	428.2	71,642,951.30	1,204,645.48
3. วนชัย	86,929.93	421	36,597,500.53	9.23	405.6	35,258,779.6	-1,338,720.93
4. อุดรดิตถ์	216,236.08	421	91,035,389.68	10.54	431.8	93,370,739.34	2,335,349.66
5. ไทยเอกลักษณ์	774,546.56	421	326,084,101.7	10.07	422.4	327,168,466.9	1,084,365.20
6. กำแพงเพชร	423,051.76	421	178,104,790.9	10.05	422	178,527,842.7	423,051.80
7. มิตรสยาม	1,132,401.24	421	467,740,922.0	9.97	420.4	476,061,481.2	-679,440.80
8. รวมผล	467,407.99	421	200,567,763.7	9.26	406.8	190,141,570.3	- 10,426,863.1
9. ไทยรุ่งเรือง	1,102,858.75	421	464,303,533.7	9.88	418.6	461,656,670.6	-2,646,863.1
10. กาญจนบุรี	508,598.06	421	214,119,783.2	9.40	409	208,016,606.5	-6,103,176.5
11. เกษตรไทย	246,466.89	421	103,762,560.6	10.88	438.6	108,100,377.9	4,337,817.3
12. เกษตรผล	280,260.7	421	117,989,754.7	10.69	434.8	121,857,352.3	3,867,567.6

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
13. ไทยเพิ่มพูน	563,368.84	421	237,178,281.6	9.84	417.8	235,375,501.3	-1,802,780.3
14. ไทยอุตสาหกรรม	798,126.38	421	336,011,205.9	9.90	419	334,414,953.2	-1,569,252.7
15. นิวกรุงไทย	715,949.84	421	301,414,882.6	9.83	417.6	298,980,653.1	-2,434,229.5
16. ท่วมะกา	668,563.57	421	281,465,262.9	10.78	436.6	291,894,854.6	10,429,591.7
17. มิตรเกษตร	832,061.27	421	350,297,794.6	12.30	467	388,572,613	38,274,818.4
18. น้ำตาลไทย	829,338.57	421	349,151,537.9	10.34	427.8	354,791,040.2	5,639,502.3
19. ประจวบฯ	722,388.37	421	304,125,503.7	10.77	436.4	315,250,284.6	11,124,780.9
20. วังขนาย	509,187.25	421	214,367,832.2	10.08	422.6	215,182,531.8	814,699.6
21. ราชบุรี	706,756.35	421	297,544,423.3	10.28	426.6	301,502,258.9	3,957,835.6
22. ธนราช	667,489.24	421	281,012,970.0	10.28	426.6	284,750,909.7	3,737,939.7
23. มิตรผล	889,417.38	421	374,444,716.9	11.87	458.4	407,708,926.9	33,264,210.0
24. บ้านโป่ง	798,970.27	421	336,366,483.6	10.21	425.2	339,722,158.8	3,355,675.2
25. นครปฐม	482,407.45	421	203,093,536.4	10.39	428.8	206,856,314.5	3,762,778.1

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น(+) หรือลดลง (-) (บาท)
26. สุพรรณบุรี	571,579.13	421	240,634,813.7	10.30	427	144,064,288.5	3,429,474.8
27. สิงห์บุรี	1,107,769.05	421	446,370,770.0	10.53	431.6	478,113,121.9	31,742,351.9
28. เพชรบุรี	75,758.02	421	31,894,126.4	10.59	432.8	32,788,071.06	839,944.66
29. ปราจีนบุรี	304,678.65	421	128,269,711.6	10.02	421.4	128,391,583.1	121,871.5
30. ประจวบ	650,509.86	421	273,864,651.0	10.05	422	274,515,160.9	650,509.9
31. ชลบุรี	413,789.64	421	174,205,442.6	10.13	423.6	175,281,294	1,075,851.4
32. สทการฯ	304,284.52	421	128,103,782.9	10.18	424.6	129,199,207.1	1,095,424.2
33. ศรีราชา	231,845.85	421	90,029,102.85	10.16	424.3	98,372,194.15	8,343,091.3
34. นิวกว้างสุนทลี	271,416.78	421	91,532,464.4	9.26	406.8	88,445,146.1	-3,087,318.3
35. อ่างเวียน	360,740.75	421	151,871,855.7	10.54	431.8	155,767,855.8	3,896,000.1
36. ทนงใหญ่	1,154,881.58	421	486,205,145.18	-	-	-	-
37. ไทยร่วมเจริญ	215,268.03	421	90,627,840.63	10.41	429	92,349,984.87	1,722,144.2
38. ตะวันออก	521,894.46	421	219,717,567.6	9.78	418.6	218,465,020.9	-1,252,546.7

โรงงาน	ปริมาณอ้อย เข้าหีบ (ตัน)	ราคาตาม น้ำหนัก (บาท/ตัน)	มูลค่าตามน้ำหนัก (บาท)	CCS. (ร้อยละ)	ราคาตาม CCS. (บาท/ตัน)	มูลค่าตาม CCS. (บาท)	ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้ เพิ่มขึ้น (+) หรือลดลง (-) (บาท)
39. ระยอง	205,123.16	421	86,356,850.4	10.64	433.8	88,982,426.8	2,625,576.4
40. สทไทยรุ่งเรือง	274,457.16	421	115,546,464.3	10.48	430.6	118,181,253	2,634,788.7
41. สทเรือง	107,556.19	421	45,281,155.99	-	-	-	-
42. เริ่มอุดม	287,226.54	421	120,922,373.3	11.75	456	130,975,302.2	10,052,928.9
43. กุมภวาปี	736,269.20	421	309,969,333.2	12.37	468.4	344,868,493.2	34,899,161.0
44. ขอนแก่น	732,806.31	421	308,511,456.5	11.78	456.6	334,599,361.1	26,087,904.6
รวมทั้งสิ้น	23,087,201.05		9,164,436,331*	-	-	9,389,996,343	225,560,021

หมายเหตุ* ไม่รวมโรงงานน้ำตาลที่ไม่มีค่า CCS.

ตรงกันข้าม หากทุกโรงงานรับซื้ออ้อยตามคุณภาพความหวานหรือค่า CCS. ที่ 10 และอ้อยที่มี CCS. มากกว่าหรือน้อยกว่า 10 จะเพิ่มหรือลดราคาอ้อยลง 20 บาท ต่อ CCS. มูลค่าอ้อย ซึ่งคิดตามความหวานของอ้อยจะเท่ากับ 6,379,685,803 บาท (จากข้อมูลของโรงงานน้ำตาล จำนวน 31 โรงงาน) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วชาวไร้อ้อยจะได้รายได้เพิ่มขึ้นในกรณีที่ซื้อขาย ตามคุณภาพความหวานทั้งสิ้น 100,370,079 บาท หรือเพิ่มขึ้นตันละ 6.09 บาท

สำหรับในปี 2526/2527 ในกรณีที่ใช้วิธีการซื้อขายโดยน้ำหนักแต่เพียงอย่าง เดียว มูลค่าอ้อยทั้งสิ้นมีจำนวน 9,164,436,331 บาท เปรียบเทียบกับมูลค่าอ้อยเพื่อใช้วิธี การซื้อขายอ้อยตามคุณภาพความหวานหรือค่า CCS. ของอ้อยเป็นจำนวน 9,389,996,343 บาท (จากข้อมูลโรงงานน้ำตาลทั้งสิ้น 42 โรงงาน) ส่วนแตกต่างที่ชาวไร่ได้รับเพิ่มขึ้น หาก ทำการซื้อขายอ้อยกับตามความหวานเท่ากับ 225,560,012 บาท หรือเพิ่มขึ้นตันละ 10.34 บาท

จะเห็นได้ชัดว่าถ้าหาก เปลี่ยนแปลงวิธีซื้อขายอ้อยจากที่ซื้อขายอยู่ตามน้ำหนัก ซึ่งโรงงานน้ำตาลส่วนใหญ่ใช้อยู่ในปัจจุบันมา เป็นวิธีการซื้อขายตามความหวานหรือค่าประกอบกับ ซื้อตามน้ำหนักแล้ว ชาวไร่จะได้รับรายได้จากการขายอ้อยสูงขึ้น และเหตุที่ราคาอ้อยปี 2526/ 2527 ที่ชาวไร้อ้อยจะได้รับเพิ่มขึ้นสูงถึง 10.34 บาทต่อตัน ก็เพราะชาวไร่ได้นำเทคนิควิชา การเข้ามาช่วยในการเพาะปลูกอ้อยมากยิ่งขึ้น ทำให้ค่า CCS. เฉลี่ยของอ้อยปี 2526/2527 สูงกว่าปี 252/2526 นั้นเอง

5.2.2 ทางด้านรายได้ของอุตสาหกรรม

ตามหลักการของการซื้อขายอ้อยตามคุณภาพความหวานหรือตามค่า CCS. ของอ้อยนั้น โรงงานน้ำตาลจะได้รับประโยชน์มากกว่าการรับซื้ออ้อยตามน้ำหนัก และ นอกจาก โรงงานน้ำตาลจะได้รับประโยชน์โดยตัวเองแล้ว ยังส่งผลถึงอุตสาหกรรมโดยส่วนรวมอีกด้วย เมื่อโรงงานได้รับอ้อยที่มีค่า CCS. สูง ปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้จะมากกว่าการใช้อ้อยที่มีค่าต่ำ โดยที่ประสิทธิภาพของโรงงานอยู่ในระดับมาตรฐาน และปริมาณอ้อยที่ใช้ทำการผลิตน้ำตาลจำนวน เท่ากัน แม้ว่าโรงงานน้ำตาลจะต้องจ่ายค่าอ้อยสูงขึ้นตามค่า CCS. ที่เพิ่มขึ้นก็ตาม แต่การใช้ อ้อยที่มีค่า CCS. สูง จะมีการสูญเสียเกิดขึ้นในกระบวนการผลิตน้อยกว่า

การวัดการสูญเสียที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตน้ำตาลโดยใช้อ้อยตัวอย่าง เดียวกันค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก เมื่อเทียบกับการทดลองในห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นภาพคร่าว ๆ จึงได้ทำการพิจารณา เปรียบเทียบจากโรงงานน้ำตาลซึ่ง รับซื้ออ้อยตามน้ำหนักและโรงงานน้ำตาลซึ่งรับซื้ออ้อยตามคุณภาพความหวานของอ้อย ทั้งนี้โดย

ได้เลือกตัวอย่างโรงงานดังนี้

1. เป็นโรงงานน้ำตาลที่อยู่ใน เขต เดียวกัน ซึ่งพอจะอนุมานได้ว่าโรงงานน้ำตาลทั้งสองแห่งได้รับอ้อยจากแห่ง เดียวกันซึ่งมีคุณภาพ ใกล้เคียงกัน

2. ประสิทธิภาพของโรงงานน้ำตาลอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพื่อให้สามารถ เปรียบ เทียบความสูญเสียที่เกิดขึ้น ในกระบวนการผลิตได้

ในการนี้ จึงได้ทำการ เปรียบ เทียบระหว่างโรงงานน้ำตาลสุพรรณบุรีกับ โรงงานน้ำตาลไทยอุตสาหกรรม และระหว่างโรงงานน้ำตาลสิงห์บุรีกับโรงงานน้ำตาล เกษตรผลโดยวัดความสูญเสียจากปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้ต่อตันอ้อย และกำหนดให้โรงงานน้ำตาลทำการ ทียบอ้อยจำนวน 1,000,000 ตัน

เมื่อ เปรียบ เทียบโรงงานน้ำตาลสุพรรณบุรีกับโรงงานน้ำตาลไทยอุตสาหกรรม ในปี 2526/2527 จะเห็นว่ามูลค่าที่สูญเสียไป เนื่องจากโรงงานรับซื้ออ้อยตามน้ำหนักมีจำนวน กว่า 40 ล้านบาท (ตามตารางที่ 5.2) ซึ่งหากทุกโรงงานใช้วิธีการซื้อขายอ้อยตามความหวาน ก็จะทำให้อุตสาหกรรมมีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวน เงินไม่น้อย

5.2.3 ทางด้านรายได้ของรัฐบาล

โดยที่รายได้ของรัฐบาลส่วนหนึ่งได้มาจากการ เรียก เก็บภาษีจากบุคคลหรือ กิจการในรูปแบบต่าง ๆ และรายได้ที่รัฐบาลได้จากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลก็คือ รายได้ จากภาษีการค้าน้ำตาลภายในประเทศและภาษีส่งออกน้ำตาลทรายดิบ เนื่องจากข้อ 5.2.2 ถ้า หากโรงงานน้ำตาลทำการรับซื้ออ้อยตามคุณภาพความหวานของอ้อยโรงงานจะได้รับรายได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากผลิตน้ำตาลทรายต่อตันอ้อยได้ในปริมาณที่เพิ่มขึ้น โดยเหตุที่ภาษีการค้าหรือภาษีส่งออก ก็ตาม ต้องมาจากมูลค่าการขาย ดังนั้น เมื่อโรงงานน้ำตาลได้รับมูลค่าจากการขายน้ำตาลเพิ่ม ขึ้น รายรับของรัฐบาล ในรูปของภาษีที่ เรียก เก็บจากโรงงานน้ำตาลก็จะเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่ง อาจจะพิจารณา เทียบ เติงได้ตามตารางที่ 5.2

5.3 อัตราการค้าระหว่างภาค เกษตรและอุตสาหกรรม

ในฤดูกาลผลิตสองปีที่ผ่านมา คือปี 2525/2526 และ 2526/2527 เป็นปีที่เริ่ม ใช้วิธีการกำหนดราคาอ้อยอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ มีการแบ่งรายได้สุทธิที่ได้จากการขาย น้ำตาลระหว่างชาวไร่และโรงงานน้ำตาลในอัตรา 70 : 30 ปรากฏว่าราคาอ้อยที่รัฐบาล ประกาศคือ ตันละ 381 บาท และ 421 บาท ตามลำดับ ในขณะที่ราคาน้ำตาลในตลาดโลก

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบรายปีของอุตสาหกรรมและรายปีของรัฐบาลที่โรงงานรีไซเคิลกระดาษ (ccs) และกรณีโรงงานรีไซเคิลกระดาษน้ำดื่ม

ปี	ผลิตน้ำดื่ม (กก./วินาที)			ปริมาณขยะเคมี (กิโล)	ความสูญเสีย ที่มักเป็น ปริมาณน้ำดื่ม (กก.)	สัดส่วนปริมาณ น้ำดื่มส่งออก ต่อปริมาณน้ำดื่ม บริโภคในประเทศ	ราคาน้ำดื่ม		มูลค่าน้ำดื่มที่เสียไป (บาท)	อัตราภาษี		รายรับจากภาษีที่เสียไป (บาท)
	โรงงานรีไซเคิล กระดาษ	โรงงานรีไซเคิล กระดาษน้ำดื่ม	ความสูญเสีย จากปริมาณ น้ำดื่ม				ภายในประเทศ (บาท/ กก.)	ส่งออก (บาท/ กก.)		ในประเทศ (ร้อยละ)	ส่งออก (ร้อยละ)	
	สุพรรณบุรี	ไทยอุตสาหกรรม										
2525/26	95.41	87.00	8.41	1,000,000	8,410,000	2.65	10.18	3.41	44,276,921.91	7.7	1.65	2,149,647.26
2526/27	94.03	93.96	0.07	1,000,000	70,000	2.41	10.71	3.97	416,664.74	3.3	1.65	10,513.22
	สิงคโปร์	เคอเทค										
2525/26	94.15	86.80	7.35	1,000,000	7,350,000	2.65	10.18	3.41	38,696,239.72	7.7	1.65	1,878,704.81
2526/27	98.21	92.41	5.80	1,000,000	5,800,000	2.40	10.71	3.97	34,523,647.03	3.3	1.65	871,095.18

หมายเหตุ - หน่วยคือกิโลกรัม 1,000,000 กิโลกรัม

มีการเคลื่อนไหวขึ้นลงและราคาค่อนข้างจะต่ำ เฉลี่ยประมาณ 8.42 และ 8.47 เซนต์สหรัฐ/ปอนด์ เมื่อปี 2525 และ 2526 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบแล้วจึงเห็นได้ว่าราคาอ้อยของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงและชาวไร่ซึ่งได้รับกำไรมากพอควร

ในการที่จะวัดอัตราการการค้าหรือ Term of Trade ในเชิงปริมาณสำหรับประเทศไทย เพื่อพิจารณาฐานะความเป็นอยู่ของชาวไร่อ้อย เปรียบเทียบกับโรงงานน้ำตาล นั้น ค่อนข้างจะกระทำได้ยาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การวัดอัตราการทำให้ในประเทศอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น ปัญหาข้อมูลยังไม่ครบถ้วนเพียงพอ หรือราคาอ้อยและราคาน้ำตาลในประเทศไทย มิได้เป็นราคาที่เกิดขึ้นจริงตามกลไกของตลาด หรือภาวะสมดุลของ demand และ supply ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อที่ 3.2.1 ว่าในทางปฏิบัติ สำหรับการพิจารณากำหนดราคาอ้อยประจำปีนั้น ทั้งนักการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ได้เข้ามาแทรกแซงในการกำหนดราคาด้วย ทำให้ราคาอ้อยบิดเบือนไปจากความเป็นจริง นอกจากนั้นตั้งแต่ปี 2515 เป็นต้นมา รัฐบาลยังได้ประกาศควบคุมราคาน้ำตาลทรายที่ขายภายในประเทศตลอดมา¹ อย่างไรก็ตาม ถ้าหากให้อัตราการค้า หรือ Term of trade หมายถึงสัดส่วนของราคาอ้อยต่อราคาน้ำตาล หรือหมายถึงมูลค่าของอ้อยต่อมูลค่าของน้ำตาลแล้ว อัตราการค้าระหว่างภาคเกษตรและอุตสาหกรรม ในช่วงตั้งแต่ปี 2519 ได้เพิ่มขึ้นตามลำดับ ดังแสดงตามตารางที่ 5.3 และ 5.4 อัตราทางการค้าได้ลดต่ำลงในปี 2523 ทั้งนี้เพราะเป็นปีที่เกิดความผันแปรในการค่าน้ำตาลของตลาดโลก ขณะเดียวกันก็เกิดภาวะฝนแล้งในประเทศไทยทำให้ราคาอ้อยเริ่มสูงขึ้นแต่ก็ยังไม่ทันราคาของตลาดโลก อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์ต่าง ๆ คลี่คลายไปจนปกติแล้ว อัตราการค้าก็กลับสูงขึ้นตามปกติและค่อนข้างจะคงที่

5.4 อัตราการค้าโดยการแลกเปลี่ยนสุทธิ (Net Barter Term of Trade) ระหว่างสาขาการเพาะปลูกอ้อยกับ เศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ

การพิจารณาอัตราการค้าแลกเปลี่ยนสุทธิ (Net Barter Term of Trade) ระหว่างสาขาการเพาะปลูกอ้อยกับ เศรษฐกิจสาขาอื่น ๆ นั้น ในที่นี้จะใช้ดัชนีราคาผู้บริโภค

¹ดูภาคผนวกตารางที่ 4

ตารางที่ 5.3 แสดงสัดส่วนของราคาอ้อยต่อราคาน้ำตาล ตั้งแต่ปี 2519-2527

ปี	ราคาอ้อย (บาท/ตัน)	ราคาน้ำตาล ส่งออก (บาท/ตัน)	ราคาน้ำตาล ในประเทศ (บาท/ตัน)	สัดส่วนการขาย น้ำตาลส่งออกต่อ การขายภายใน	ราคาน้ำตาล เฉลี่ย (บาท/ตัน)	ราคาอ้อยต่อ ราคาน้ำตาล เฉลี่ย
2519	301.91	6,088.00	5,220	2.01	5,799.63	0.05
2520	289.25	4,513.00	4,760	2.82	4,577.66	0.06
2521	299.73	3,833.90	5,500	1.69	4,453.27	0.07
2522	279.27	3,979.20	5,590	1.91	4,532.74	0.06
2523	426.33	6,530.27	10,110	0.74	8,587.59	0.05
2524	657.41	8,016.43	10,190	2.29	8,677.09	0.08
2525	510.30	6,527.58	11,148	2.77	7,753.16	0.07
2526	381.00	3,408.85	10,181	2.65	5,264.30	0.07
2527	421.00	3,970.72	10,708	2.40	5,952.27	0.07

ตารางที่ 5.4 แสดงสัดส่วนของมูลค่าอ้อยต่อมูลค่าน้ำตาลทราย ตั้งแต่ปี 2519-2527

ปี	ราคาอ้อย (บาทต่อตัน)	ปริมาณอ้อย (พันตัน)	มูลค่าอ้อย (พันบาท)	มูลค่าน้ำตาลส่งออก (พันบาท)	มูลค่าน้ำตาลขาย ในประเทศ (พันบาท)	มูลค่าน้ำตาลรวม (พันบาท)	มูลค่าอ้อยต่อ มูลค่าน้ำตาล
2519	301.90	19,099.07	5,766,200.22	6,519,261.74	2,780,981.10	9,300,242.84	0.62
2520	289.25	26,094.45	7,547,819.66	7,370,478.16	2,756,692.12	10,127,170.28	0.74
2521	299.73	18,941.21	5,677,248.87	3,844,027.55	3,074,965.41	6,918,992.96	0.82
2522	279.27	20,244.33	5,653,634.04	4,684,488.68	3,454,290.80	8,138,779.48	0.69
2523	426.33	12,612.47	5,377,074.34	2,914,776.45	6,057,491.22	8,972,267.67	0.60
2524	657.41	18,651.65	12,261,781.22	8,944,915.25	4,960,732.48	13,905,647.73	0.88
2525	510.30	30,263.80	15,443,617.14	12,849,867.50	7,910,951.98	20,760,819.48	0.74
2526	381.00	23,916.34	9,112,125.54	5,476,089.13	6,171,733.50	11,647,822.63	0.78
2527	421.00	23,088.29	9,720,170.09	6,485,222.12	7,287,072.41	13,772,294.52	0.71

ของประเทศไทยเป็นฐานในการเปรียบเทียบ โดยแยกออกเป็นสองกรณีคือ เปรียบเทียบจากดัชนีราคาารวมและเปรียบเทียบจากดัชนีราคาหมวดอาหาร

จากตารางที่ 5.5 จะเห็นว่าอัตราการค่าโดยเปรียบเทียบระหว่างราคาอ้อยกับดัชนีราคาารวมสำหรับผู้บริโภคในประเทศไทยระหว่างราคาอ้อยกับดัชนีราคาผู้บริโภค เฉพาะหมวดอาหารมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ในระหว่าง 2.0-3.0 ยกเว้นปี 2524 เท่านั้นที่ลดลง ดังกล่าวสูงถึง 3.8 ทั้งนี้เป็นผลอันสืบเนื่องมาจากภาวะแห้งแล้งทางธรรมชาติ ฝนทิ้งช่วงที่สืบเนื่องมาตั้งแต่ปี 2522-2523 ทำให้ราคาพืชผลต่าง ๆ รวมทั้งอ้อยเสียหายมาก ราคาอ้อยจึงสูงขึ้นผิดปกติ

ลักษณะการเคลื่อนไหวของอัตราการค่าโดยเปรียบเทียบตามวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าอัตราดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อชาวไร่อ้อย ชาวไร่อ้อยมีอำนาจในการต่อราคาอ้อยมากขึ้นพอควร โดยเฉพาะในระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมา

ตารางที่ 5.5 อัตราการค้าโดยแลกเปลี่ยนสุทธิระหว่างสาขาการเพาะปลูกอ้อยกับเศรษฐกิจสาขาอื่น

ปี	ราคาอ้อย (บาท/ตัน)	ดัชนีราคาผู้บริโภค (2519=100)		ราคาอ้อยต่อ ดัชนีรวม	ราคาอ้อยต่อ ดัชนีหมวดอาหาร
		ร้อยละ			
		ดัชนีรวม	ดัชนีหมวดอาหาร		
2519	301.91	100	100	3.019	3.091
2520	289.25	107.6	109.4	2.688	2.644
2521	299.73	116.1	119.1	2.582	2.517
2522	279.27	127.6	129.9	2.189	2.150
2523	426.33	152.7	155.4	2.792	2.743
2524	657.41	172.1	171.8	3.821	3.827
2525	510.30	181.1	176.6	2.818	2.890
2526	381	187.9	185.5	2.028	2.054
2527	421	189.5	183.4	2.221	2.295